

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร  
สถานศึกษากับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขต  
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

## 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

### 1.1 ประชากร

การวิจัยครั้งนี้กลุ่มประชากร ได้แก่ ครูหัวหน้างาน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ  
ด้านบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 182 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 728 คน

### 1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random  
sampling) ซึ่งมีวิธีการดังนี้

ขั้นแรก จำแนกโรงเรียน โดยใช้ขนาดของโรงเรียนแบ่งโรงเรียนตามเกณฑ์  
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด คือ  
โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก รวมทั้งสิ้น 182 โรงเรียนสุ่ม  
จำนวนโรงเรียนได้ จำนวน 161 โรงเรียน ซึ่งแบ่งโดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์นั้นคือ

1. โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 500 คนขึ้นไป  
จำนวน 1 โรงเรียน
  2. โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนนักเรียน 121-499 คน จำนวน 75 โรงเรียน
  3. โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียน 1-120 คน จำนวน 106 โรงเรียน
- สุ่มโรงเรียนแต่ละขนาดโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random  
sampling) โดยกำหนดขนาดของประชากรเทียบกับตารางของเครจซี่มอร์แกน (Robert V.  
Krejcie and Eayle W. Morgan, 1970 ; อ้างอิงใน พรณี ลีกิจวัฒนะ. 2549 : 72) รายละเอียด ดัง  
ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางและ  
โรงเรียนขนาดเล็ก

ที่	อำเภอ	โรงเรียน 3 ขนาด			รวม	สุ่มโรงเรียน 3 ขนาด			รวม
		1-120	121-499	>=500		1-120	121-499	>=500	
		เล็ก	กลาง	ใหญ่		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1	คง	24	30	1	55	19	28	1	48
2	บัวใหญ่	37	16	-	53	32	14	-	46
3	แก้งสนามนาง	12	12	-	24	10	10	-	20
4	บัวลาย	11	6	-	17	10	6	-	16
5	บ้านเหลื่อม	10	6	-	16	10	6	-	16
6	สีดา	12	5	-	17	10	5	-	15
รวมทั้งสิ้น		106	75	1	182	91	69	1	161
คิดเป็นร้อยละ		58.24	41.21	0.55	100	56.52	42.86	0.62	100

ขั้นที่สอง สุ่มครูหัวหน้างาน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล  
ด้านงบประมาณ และบริหารทั่วไป จำนวน 161 โรงเรียน ครูหัวหน้างาน 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น  
644 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตาม  
สถานภาพและขนาดโรงเรียน

ที่	อำเภอ	กลุ่มโรงเรียน 3 ขนาด			รวม	กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง			รวม
		1-120	121-499	>=500		1-120	121-499	>=500	
		เล็ก/ โรง	กลาง/ โรง	ใหญ่/ โรง		เล็ก/ คน	กลาง/ คน	ใหญ่/ คน	
1	คง	19	28	1	48	76	112	4	192
2	บัวใหญ่	32	14	-	46	128	56	-	184
3	แก้งสนามนาง	10	10	-	20	40	40	-	80
4	บัวลาย	10	6	-	16	40	24	-	64
5	บ้านเหลื่อม	10	6	-	16	40	24	-	64
6	สีดา	10	5	-	15	40	20	-	60
รวมทั้งสิ้น		91	69	1	161	364	276	4	644
คิดเป็นร้อยละ		56.52	42.86	0.62	100	56.52	42.86	0.63	100

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

### 2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ประกอบไปด้วยแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด คือ

2.1.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามครูหัวหน้างาน เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 เป็นแบบวัดที่

ผู้วิจัยนำมาจากงานวิจัยของ นรเศรษฐ กาบเครือ (2547 : 116-119) ซึ่งเป็นแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงฉบับประเมินตนเองของ รัตติกรณ์ จงวิศาล (2543 : 138-145) ซึ่งแปลมาจากแบบวัดภาวะผู้นำพหุองค์ประกอบฉบับ 5X (Multifactor Leadership Questionnaire Rater Form 5x-Short : MLQ) ของเบสและอโวลิโอ (Bass & Avolio, 1994 : 2-6) โดยแบบวัดนี้ได้ใช้กับผู้บริหารเพื่อให้ประเมินตนเองแต่ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาปรับให้ครูหัวหน้างานเป็นผู้ประเมินภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบบสอบถามซึ่งใช้ในการวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งนี้ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) เป็นแบบสอบถามชนิดอันดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2549 : 121)

- 5 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด
  - 4 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมาก
  - 3 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมปานกลาง
  - 2 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อย
  - 1 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด
- ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 35 ข้อใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีจำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีจำนวน 9 ข้อ
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญามีจำนวน 9 ข้อ
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกมีจำนวน 8 ข้อ

2.1.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามครูหัวหน้างานเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นแบบวัดที่ได้มาจากงานวิจัยของ ธรรมวิทย์ บุตรศาสตร์ (2551 : 111-116) โดยแบบสอบถามในการวัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) เป็นแบบสอบถามชนิดอันดับ ได้แก่

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดโดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2549 : 121)

- 5 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 35 ข้อใน 6 ด้านได้แก่

1. ด้านการกระจายอำนาจมีจำนวน 6 ข้อ
2. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีจำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการบริหารตนเองมีจำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบมีจำนวน 6 ข้อ
5. ด้านความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้มีจำนวน 6 ข้อ
6. ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนมีจำนวน 5 ข้อ

### 3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อนำมาพัฒนากำหนดกรอบแนวคิด กำหนดตัวแปร นิยามศัพท์ และพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

3.2 ศึกษาแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ได้จากงานวิจัยของนรรฐรส กาบเครือ (2547 : 116-119) ที่ได้ศึกษาแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงฉบับประเมินตนเองของรัตติกรณ์ งามวิศาล (2543 : 138-145) โดยผู้วิจัยนี้แปลมาจากแบบวัดภาวะผู้นำพหุองค์ประกอบฉบับ 5X (Multifactor Leadership Questionnaire Rater Form 5x-Short : MLQ) ของแบสและอะโวลิโอ (Bass & Avolio. 1994 : 2-6) และศึกษาแบบวัดข้อมูลการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ งานวิจัยของธรรมวิทย์ บุตรศาสตร์ (2551 : 111-116) เพื่อประยุกต์ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ตามลำดับ

3.3 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ที่ได้มาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข



3.4 ปรับปรุงการใช้ภาษาของเครื่องมือทั้ง 2 ชุด ให้เหมาะสมกับบริบทของงานวิจัยตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะ

3.5 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแล้วทั้ง 2 ชุดและผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.5.1 นายสุพจน์ สอนวงแก้ว ตำแหน่งศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 วุฒิต่างการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านด้านสถิติและการวิจัยทางการศึกษา

3.5.2 นายสมภูมิ อัจฉริยะพรหม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 วุฒิต่างการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

3.5.3 นายเชษฐา ปัทมสีแก้ว ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหัวฝาย โนนสะอาดวิทยา จังหวัดขอนแก่น วุฒิต่างการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ในประเด็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความถูกต้องในการใช้ภาษาโดยมีเกณฑ์ในการตัดสินคือคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า .50 ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่มีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

3.6 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะทั้ง 2 ชุดมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) ครุที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างาน 4 ด้าน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำนวน 32 คน

3.7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.27 – 0.87 และแบบวัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.32 – 0.84

3.8 ปรับปรุงแบบสอบและนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

#### 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากครูหัวหน้างาน

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย

4.4 ส่งหนังสือขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้างานที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

## 5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปแปลผลซึ่งให้เกณฑ์ของ ประคอง กรรณสูต (2538 : 76-77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด



5.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา  
ชั้นพื้นฐานสังกัดในเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้าน  
การกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง ด้านการพัฒนา  
โรงเรียนทั้งระบบ ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน  
โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำไปแปลผลซึ่งใช้เกณฑ์ของ ประคอง  
กรรณสูต (2538 : 76-77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ  
สถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ  
สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ  
สถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ  
สถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ  
สถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการ  
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา  
เขต 6 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment  
Correlation Coefficient)

$$r_{xy} = \frac{\sum xy - n\bar{x}\bar{y}}{\sqrt{(\sum x^2 - n\bar{x}^2)(\sum y^2 - n\bar{y}^2)}}$$

เมื่อ	x	แทน	ข้อมูลของตัวแปรที่ 1
	y	แทน	ข้อมูลของตัวแปรที่ 2
	n	แทน	จำนวนข้อมูลของตัวแปรตัวใดตัวหนึ่ง

การแปลความหมายค่าความสัมพันธ์โดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ซึ่งใช้เกณฑ์ของประคอง กรรณสูต (2529 : 111) ดังนี้

ถ้าค่าสหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.30 ลงมา แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันต่ำ

ถ้าค่าสหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.31 ถึง 0.70 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.71 ขึ้นไปถึง 1 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูง

## 6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

### 6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร P (บุญชม ศรีสะอาด, 2549 : 122)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแบ่งให้ร้อยละ

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2549 : 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ  $\bar{X}$  แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$  แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคนในกลุ่ม

### 6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด. 2549 : 126)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน คะแนนของแต่ละตัว
	N	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	แทน ผลรวม

### 6.2 สถิติในการหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

6.2.1 หาความเที่ยงตรงเนื้อหา โดยการหาค่าเฉลี่ยของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2549 : 63-66)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน จำนวนคนในกลุ่ม

6.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$ -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2549 : 117)

$$\alpha = \frac{K}{k-1} \left[ 1 - \frac{\sum S^2}{S^2} 1_t \right]$$

เมื่อ	$\alpha$	แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
	$\sum S^2$	แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถามแต่ละข้อ

$S_1^2$  แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ  
 K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

6.3 สถิติที่ใช้ในการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

$$r_{xy} = \frac{\sum xy - n\bar{x}\bar{y}}{\sqrt{(\sum x^2 - n\bar{x}^2)(\sum y^2 - n\bar{y}^2)}}$$

เมื่อ X แทน ข้อมูลของตัวแปรที่ 1  
 y แทน ข้อมูลของตัวแปรที่ 2  
 n แทน จำนวนข้อมูลของตัวแปรตัวใดตัวหนึ่ง

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

ศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

#### 1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกในครั้งนี้เป็นผู้ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือมีผลงานทางวิชาการ ความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำนวน 6 ท่าน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกจากคุณลักษณะของโรงเรียน ดังนี้

1.1 สถานศึกษามีผลประเมินคุณภาพภายนอกครบตาม ผลรวมของคะแนนการประเมินอยู่ในระดับดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.2 สถานศึกษาเป็นต้นแบบ โรงเรียนดีใกล้บ้าน โรงเรียนในฝัน ซึ่งผู้บริหารที่ผ่านการประเมินยอดเยี่ยม

1.3 คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้บริหารที่ผ่านประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของเยาวชนสู่ประชาคมอาเซียน ปีการศึกษา 2554 และประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ปีการศึกษา 2552 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (กัญญาวิชช์บัญชา, 2542 : 102) กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ในสถานศึกษาดังกล่าว ซึ่งผู้บริหารประกอบด้วย

1.3.1 นายอนันท์ ยิ่งนอก ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนคงวิทยา อำเภอลง จังหวัดนครราชสีมา

1.3.2 นายสง่า มาเหง่า ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโคกสะอาด (ประชาราษฎร์รังสรรค์) อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

1.3.3 นายกนก จำปามูล ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองขามนาดี อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

1.3.4 นายสรสิทธิ์ รักษาชนม์ ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองคอม อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา

1.3.5 นายณรงค์ กือตันเทียะ ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโพหนอง อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

1.3.6 นายชูเกียรติ เกษมสุข ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนสระสี่เหลี่ยมอำเภอบ้านเหลื่อมจังหวัดนครราชสีมา

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

### 3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ซึ่งแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 1 ฉบับ

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อสัมภาษณ์และเนื้อหา ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมและความเหมาะสมของข้อความ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.4.1 นายสุพจน์ สอนวงแก้ว ตำแหน่งศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 วุฒิทางการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านด้านสถิติและการวิจัยทางการศึกษา

3.4.2 นายสมภูมิ อัจฉริยะพรหม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 วุฒิทางการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

3.4.3 นายเชษฐา ปัทมสีแก้ว ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหัวฝาย โนนสะอาดวิทยา จังหวัดขอนแก่น วุฒิทางการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล



#### 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง ที่กำหนดไว้ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 6

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เพื่อทำการสัมภาษณ์ สอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 6

4.3 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง

4.4 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

#### 5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งดำเนินการดังนี้

5.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลในการสัมภาษณ์อีกครั้ง โดยผู้วิจัยตรวจสอบการให้สัมภาษณ์ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทุกข้อว่าผู้ตอบได้ตอบครบเรียบร้อยทุกข้อและตอบครบทุกคน

5.2 นำข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)